OBČINA LJUBNO
Cesta v Rastke 12
3333 Ljubno

DELNI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POJAVU EPIDEMIJE OZIROMA PANDEMIJE NALEZLJIVE BOLEZNI PRI LJUDEH VERZIJA 1.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS
Skrbnik	OBČINA LJUBNO	2.8.2017	Občinska uprava
Odobril	POVELJNIK CZ OBČINE LJUBNO	2.8.2017	
Sprejel	ŽUPAN OBČINE LJUBNO	2.8.2017	OBČINA LJUBNO ŽUPAN ŽUPAN
Izdelal	ZAME s.p	2.8.2017	Zame Maja Jenko s.p. Prapretno 23. a, 1430 Hrastnik tel.: 041 957 861 davčna št.: 90304608 Jenko

Številka: 842-02/2017-1

Datum: 2.8.2017

Kazalo vsebine

1 POJAV NALEZLJIVIH BOLEZNI PRI LJUDEH 3
1.1 Uvod 3
1.2 Zdravstvena oskrba v občini Ljubno 3
1.2.1 Zdravstveno stanje v občini Ljubno 4
1.2.2 Ogroženost občine Ljubno 6
1.3 Možen potek in pričakovan obseg pojavljanja nalezljivih bolezni pri ljudeh 7
1.4 Verjetnost nastanka verižnih nesreč 10
2 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE 10
2.1 Opazovanje in spremljanje širjenja nalezljivih bolezni pri ljudeh 10
2.2 Obveščanje pristojnih organov in služb v občini Ljubno 11
2.3 Obveščanje splošne javnosti 11
3 ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI 12
3.1 Splošni in posebni zdravstveni ter drugi posebni ukrepi za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni pri ljudeh 12
3.2 Zaščitni ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči 14
3.2.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi 14
3.2.2. Biološka zaščita 17
3.2.3 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč 19
3.2.4 Pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem 21
3.2.5 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje 24
4 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA 26
5 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV 28
5.1 Pomen pojmov 28
5.2 Seznam kratic 28
6 PRILOGE IN DODATKI 30
6.1 Priloge 30
6.2 Dodatki 31

1 POJAV NALEZLJIVIH BOLEZNI PRI LJUDEH

1.1 Uvod

Delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljivih bolezni pri ljudeh je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/2006-UPB1, 97/2010,), v skladu z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. l. RS, št. 24/12 in 78/16), Zakonom o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – ZNB-UPB1), Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09 in 23/11), Pravilnika o prijavi nalezljivih bolezni in posebnih ukrepih za njihovo preprečevanje in obvladovanje (Uradni list RS, št. 16/1999), Pravilnika o prevozu, pokopu, izkopu in prekopu posmrtnih ostankov (Uradni list RS, 70/97 in 61/11), Regijskim načrtom zaščite in reševanja ob pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh (8421-16/2016-6) in skladno s splošno zakonodajo.

Iz državne in regijske ocene ogroženosti ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljivih bolezni pri ljudeh je razvidno, da tudi na območju občine Ljubno, tako kot na območju celotne Slovenije obstaja nevarnost za pojav epidemije oziroma pandemije posamezne nalezljive bolezni pri ljudeh.

Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljivih bolezni pri ljudeh je izdelan za primer razglasitve epidemije ali pandemije posamezne nalezljive bolezni pri ljudeh, ko je treba poleg služb v zdravstveni dejavnosti in drugih služb uporabiti tudi sile in sredstva za ZRP. V delnem načrtu zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljivih bolezni pri ljudeh je podrobneje razdelan način obveščanja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog. Ostala manjkajoča poglavja pa smiselno uporabljamo iz občinskega načrta v primeru potresa na območju občine Ljubno (številka: 846-01/2017-3).

Odločitev o aktiviranju delnega občinskega načrta zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh v občini Ljubno sprejme poveljnik CZ občine Ljubno na predlog poveljnika CZ Zahodno Štajerske regije in o tem izda sklep.

Epidemijo nalezljive bolezni razglasi minister, pristojen za zdravje. Epidemijo gripe lahko v skladu z 12. členom Sklepa št. 1082/20137EU o resnih čezmejnih nevarnostih za zdravje razglasi tudi Evropska komisija. Pandemijo nalezljive bolezni razglasi Svetovna zdravstvena organizacija.

1.2 Zdravstvena oskrba v občini Ljubno

Javni zavod Zgornjesavinjski zdravstveni dom Nazarje - ZSZD Nazarje ter Ambulanta Ljubno nudi zdravstvene usluge prebivalcem Zgornje Savinjske doline.

Vključuje službe, ki so skupnega pomena:

- NMP-nujna medicinska pomoč

- dežurna služba
- reševalna služba
- patronažna služba
- fizioterapija
- laboratorij
- zdravstvena vzgoja
- specialistične ambulante
- medicina dela
- splošne ambulante
- mladinsko zobozdravstvo.

1.2.1 Zdravstveno stanje v občini Ljubno

Nacionalni inštitut za javno zdravje je v letu 2016 izdal publikacijo z naslovom Zdravje v občini 2016, ki je namenjen pregledu ključnih kazalnikov zdravja v občini v primerjavi s slovenskim in regionalnim povprečjem.

Okolje, v katerem ljudje bivajo in delajo, pomembno vpliva na njihovo zdravje. S prikazom zdravstvenega stanja so želeli spodbuditi deležnike na lokalni ravni, zlasti odločevalce, pri njihovih aktivnostih za promocijo in krepitev zdravja svojih prebivalcev. V občini Ljubno so pridobili naslednje podatke:

Kazalniki zdravja v občini Ljubno:

Prikazane so izbrane vrednosti kazalnikov zdravja za občino v primerjavi z upravno enoto, statistično regijo in Slovenijo. Graf kaže primerjavo kazalnikov na ravni občine z državnim povprečjem. Kazalniki so testirani na statistično značilnost. V majhnih občinah zaradi majhnega števila dogodkov lahko pričakujemo večja nihanja vrednosti kazalnikov med posameznimi leti.

Slika 1: Kazalniki zdravja v občini Ljubno

▲ ■ ▼ Položaj občine glede na povprečje Slovenije (|) in glede na razpon vrednosti po občinah od najnižje do najvišje (■ ■). Pri kazalnikih, kjer ni oznake, v opazovanem časovnem obdobju ni bilo pojava (n) (Nacionalni institut za javno zdravje. 2017[1]).

Vir: Nacionalni institut za javno zdravje. 2017.

[1]Nacionalni institut za javno zdravje. Dostopno prek: http://obcine.nijz.si/Dokumenti/pdf/2016/obcine/83.pdf

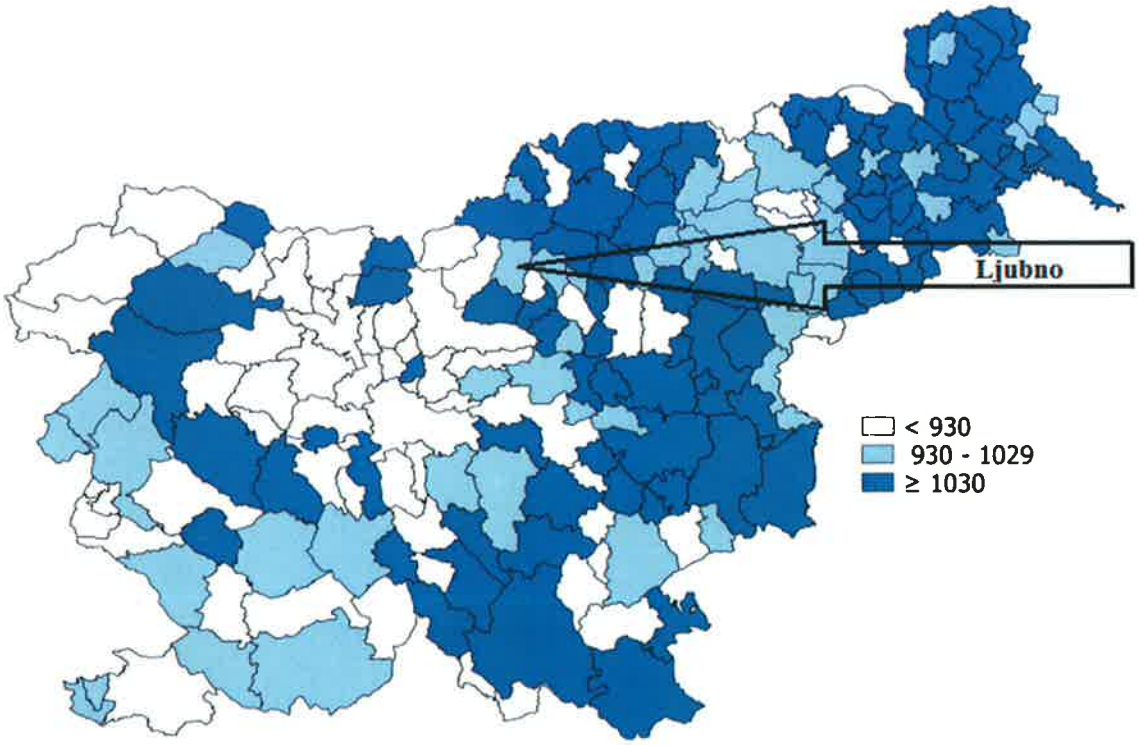
	Kazalnik	Občina	UE	Regija	SLO	Enota	Manj od povprečja / Več od povprečja
Prebivalci in skupnost	1.1 Razvitost občine	1,0	/	/	1,0	indeks	
	1.2 Prirast prebivalstva	-7,6	-7,3	-0,8	0,9	‰	
	1.3 Starejše prebivalstvo (nad 80 let)	5,4	5,2	4,3	4,7	%	
	1.4 Osnovno izobraženi odrasli (OŠ ali manj)	33,5	31,8	27,6	25,7	%	
	1.5 Stopnja delovne aktivnosti	59,4	59,1	58,1	57,2	%	
	1.6 Delovne migracije	98	88	96	101	%	
Objavniki tveganja za zdr.	2.1 Telesni fitnes otrok	50,0	49,8	49,5	50,0	indeks	
	2.2 Prekomerna prehranjenost otrok	31,2	28,4	25,8	24,6	%	
	2.3 Redni in občasni kadilci	17[m]	21	24	24	%	
	2.4 Visokotvegano opijanje	38[m]	41	42	41	%	
	2.5 Poškodovani v transportnih nezgodah	1,3	1,1	1,8	1,8	‰	
	2.6 Prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji	18,5	16,7	8,1	8,7	%	
Preventiva	3.1 Odzivnost v Program Svit	60,8	63,3	60,3	60,4	%	
	3.2 Presejanost v Programu Zora	77,4	73,9	74,6	71,3	%	
	3.3 Mikrobiološka kakovost pitne vode	77	/	/	87	%	
Zdravstveno stanje	4.1 Samooocena dobrega zdravja	74[m]	77	63	66	%	
	4.2 Bolniška odsotnost	13,0	13,9	15,0	13,7	dnevi	
	4.3 Astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)	1,5	0,7	0,8	1,2	‰	
	4.4 Bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)	2,6	2,2	2,0	2,0	‰	
	4.5 Prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni	4,1	4,3	5,6	5,1	%	
	4.6 Prejemniki zdravil zaradi poviš. krvnega tlaka	24,8	24,3	25,1	23,7	%	
	4.7 Prejemniki zdravil proti strjevanju krvi	13,7	11,9	12,6	11,8	%	
	4.8 Srčna kap (35-74 let)	3,4	2,6	2,5	1,9	‰	
	4.9 Možganska kap (35-84 let)	2,4	3,0	3,2	2,6	‰	
	4.10 Novi primeri raka	5,3	5,1	5,3	5,6	‰	
	4.11 Zlomi kolka pri starejših prebivalcih (85 let in več)	5,0	4,5	4,2	6,4	‰	
	4.12 Prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj	19,1	17,5	16,3	15,5	%	
	4.13 Pomoč na domu	1,7	0,8	2,1	1,6	%	
Umrljivost	5.1 Splošna umrljivost	1024	1139	1082	980	‰	
	5.2 Umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)	127	124	98	89	‰	
	5.3 Umrljivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)	93	144	109	109	‰	
	5.4 Umrljivost zaradi raka debelega črevesja (0-74 let)	.[n]	8	14	11	‰	
	5.5 Umrljivost zaradi raka dojke (0-74 let)	.[n]	19	21	20	‰	
	5.6 Umrljivost zaradi pljučnega raka (0-74 let)	43	29	35	41	‰	
	5.7 Umrljivost zaradi samomora	34	26	28	22	‰	

Legenda: /: kazalnik na tej administrativni ravni ni smiseln; ‰: starostno standardizirana stopnja na 100, 1.000 ali 100.000 prebivalcev, na slovensko populacijo 1.7.2014.
[m]: Podatki izmerjeno na statističnem modelu. [n]: V izbranem časovnem obdobju ni bilo pojava.

Občina Ljubno v določenih pogledih odstopa od povprečja oziroma od ostalih slovenskih občin. Kar se tiče preventive zdravja, lahko rečemo, da so v splošnem nad slovenskim povprečjem (odzivnost v programu Svit, presejanost v programu Zora). Zaskrbljujoče dejstvo je, da se občina Ljubno glede na splošno umrljivost po občinah na 100.000 prebivalcev, nahaja na srednji stopnji umrljivosti (930-1029), ter da so nad slovenskim povprečjem glede bolniške odsotnosti in glede prekomerne prehranjenosti otrok. Prav tako imajo tudi višjo stopnjo umrljivosti v prometnih nezgodah z alkoholiziranimi povzročitelji, višjo stopnjo

splošne umrljivosti ter umrljivosti v primeru bolezni (rak, bolezni srca in ožilja) in v primeru samomora glede na ostale občine po Sloveniji. Razveseljujoče pa je dejstvo, da imajo prebivalci pozitivno mnenje o samooceni zdravja, se pravi, da so zadovoljni s svojim zdravjem in počutjem.

Slika 2: Splošna umrljivost po občinah na 100.000 prebivalcev

Vir: http://obcine.nijz.si/Dokumenti/pdf/2016/obcine/83.pdf

Tabela 1: Umrljivost v občini Ljubno od leta 2010 do leta 2015

	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Umrli, mlajši od 65 let	Prezgodnja umrljivost (%)	Umrli, mlajši od 65 let	Prezgodnja umrljivost (%)	Umrli, mlajši od 65 let	Prezgodnja umrljivost (%)	Umrli, mlajši od 65 let	Prezgodnja umrljivost (%)	Umrli, mlajši od 65 let	Prezgodnja umrljivost (%)	Umrli, mlajši od 65 let	Prezgodnja umrljivost (%)
	Spol - SKUPAJ	Spol - SKUPAJ	Spol - SKUPAJ	Spol - SKUPAJ	Spol - SKUPAJ	Spol - SKUPAJ	Spol - SKUPAJ	Spol - SKUPAJ	Spol - SKUPAJ	Spol - SKUPAJ	Spol - SKUPAJ	Spol - SKUPAJ
Ljubno	6	23,1	6	26,1	3	12,0	6	18,8	5	21,7	5	20,0

Vir: Nacionalni institut za javno zdravje, 2017

1.2.2 Ogroženost občine Ljubno

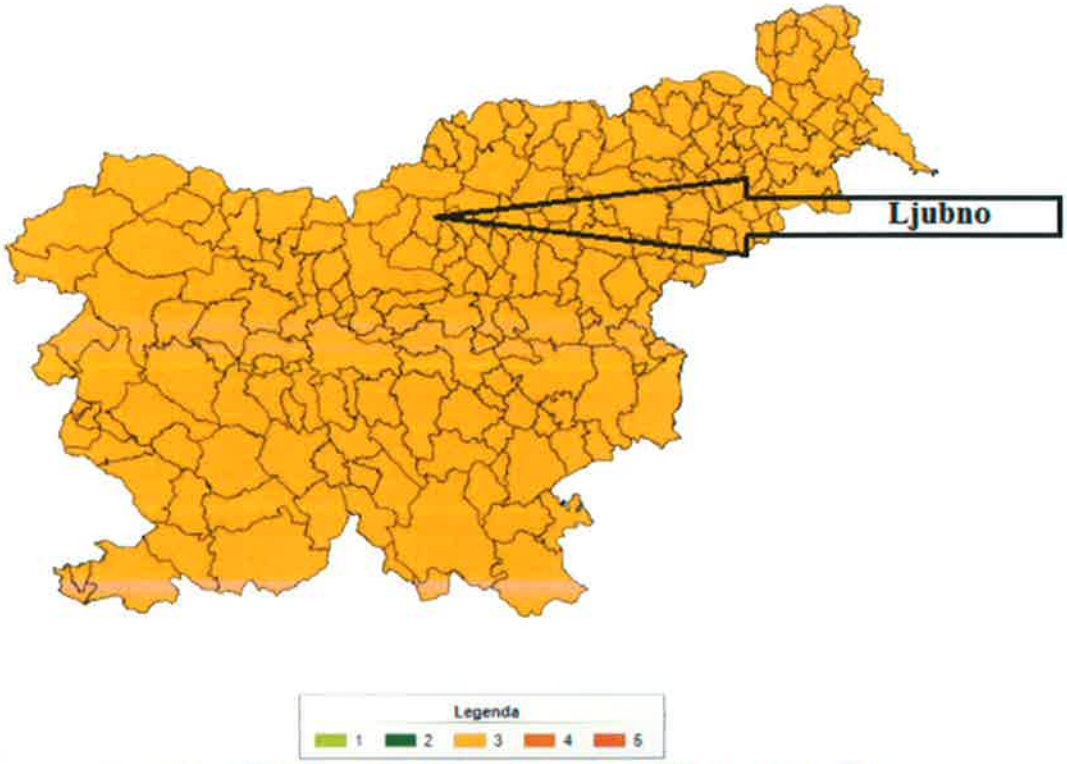
Občina Ljubno spada v tretji oziroma srednji razred ogroženosti in je dolžna izdelati posamezne dele občinskega načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih predvidi način obveščanja in izvajanja zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP, lahko pa izdela načrt v celoti.

Tabela 2: Ogroženost občine Ljubno v primeru epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh

Občina	Površina občine v km2	Število ljudi	Gostota poseljenosti	Razred ogroženosti
Ljubno	78,9	2614	33,1	3

Vir: Regijska ocena ogroženosti ob pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh, V 1.0, 2016

Slika 3: Ogroženost občine Ljubno v primeru epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh

1 – zelo majhna, 2 – majhna, 3 – srednja, 4 – velika, 5 – zelo velika

1.3 Možen potek in pričakovan obseg pojavljanja nalezljivih bolezni pri ljudeh

Nalezljive bolezni, ki se lahko pojavijo kot posamezni primeri ali v obliki izbruhov, so:

- driska, in sicer različnih povzročiteljev (bakterije, virusi, paraziti), zlasti pri ranljivi populaciji (otroci, ostareli, vojaki, turisti, zdravstveno osebje),
- okužbe s hrano in vodo,
- zoonoze,
- legioneloza (hoteli, razpršilci vode, klimatski stolpi, vodometi, bolnišnično okolje),
- oslovski kašelj, norice, ošpice in mumps,
- stafilokokne okužbe (domače in bolnišnično okolje, oddelki za novorojenčke ter kirurški oddelki),

- streptokokne okužbe – angina (otroci, v vojašnicah in bolnišnicah),
- okužbe, ki jih povzročajo virusi influence, respiratorni sincicijski virus in drugi povzročitelji akutnih okužb dihal.

Število zbolelih je odvisno od številnih dejavnikov, med njimi od vrste mikroba, deleža neimunih prebivalcev, načina širjenja bolezni itn.

Pričakujemo lahko predvsem:

- pojav nalezljivih bolezni pri ljudeh (izbruh ali epidemijo) kot posledico naravne ali druge nesreče. Ker se ob takih nesrečah lahko zelo hitro poslabšajo osnovne življenjske razmere, je tveganje za pojav in širjenje nalezljivih bolezni pri ljudeh predvsem ob:
  - potresu z močnimi poškodbami ali močnejšemu (intenzitete VIII EMS ali več) – v občini Ljubno živi na območju potresne intenzitete VII EMS 2.614 prebivalcev.
  - katastrofalnih poplavah – najobsežnejše poplavno območje občine Ljubno je območje reke Savinje s pritoki.
  - jedrski nesreči – najbolj ogroženo območje je širše območje okoli Nuklearne elektrarne Krško (25-kilometrski pas) ter predvidena območja sprejemališč zaradi evakuacije iz tri in desetkilometrskega pasu. Občina Ljubno je sicer od Nuklearne elektrarne Krško oddaljena več kot 60 kilometrov zračne linije. Med ogrožena območja v občini spadajo še območja, kjer se organizirajo zbirališča in sprejemališča.
  - pojavu posebno nevarnih bolezni živali– ljudje se lahko okužijo z zoonozami pri neposrednem stiku z živalmi in z uživanjem živil, ki izvirajo od okuženih živali;
  - uporabi orožij ali sredstev za množično uničevanje v teroristične namene oziroma terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi (uporaba biološkega orožja) – ogrožena so območja večjih slovenskih mest, kjer je večje število kritične infrastrukture.
  - nesrečah z nevarnimi snovmi – po podatkih iz oktobra 2016 (število virov tveganja se sicer spreminja večkrat letno) (vir: http://okolje.arso.gov.si/ippc/vsebine/seveso-register) je v ZŠ regije 10 virov tveganja, in sicer 4 viri večjega ter 6 virov manjšega tveganja.

- pojav nalezljivih bolezni pri ljudeh (epidemija ali pandemija) večjega obsega:
  - epidemija ali pandemija nalezljive bolezni (npr. gripa, okužbe z oporečno vodo, bolezni, ki jih prenaša mrčes itn.) zaradi zelo hitrega širjenja med prebivalstvom zajame zelo veliko ljudi. Že običajna sezonska gripa je lahko pomembna javnozdravstvena težava saj v času epidemije gripe zboli do 20 odstotkov ljudi, v določenih starostnih skupinah tudi od 40 do 50 odstotkov. Ocenjuje se, da je smrtnost neposredno zaradi sezonske gripe manjša od 0,1 odstotka, vendar se poveča posredno zaradi zapletov in naj bi bila okoli 1 odstotka (Regijski načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije/pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh v ZŠ, 2016).

V primeru naravnih ali drugih nesreč lahko posamezni nevarni dejavniki vplivajo na nastanek in širitev določenih nalezljivih bolezni pri ljudeh. Med te dejavnike spadajo predvsem:

- obsežnost naravne ali druge nesreče;
- slabše življenjske razmere populacije (podhranjenost, preskrba z vodo, dostop do sanitarij, ravnanje z odpadki, slaba precepljenost, slaba poučenost);
- evakuacija in nastanitev v začasnih skupnih prostorih, kjer je večje število ljudi;
- slaba zdravstvena oskrba.

Poleg nalezljivih bolezni obstajajo tudi številne druge nevarnosti za zdravje pri ljudeh, ki lahko zaradi svojega obsega ali resnosti ogrozijo zdravje ljudi. Med take nevarnosti sodijo tudi dogodki, povezani s hrano oziroma krmo.

Tabela 4: Najpogostejše nalezljive bolezni, ki se lahko pojavijo in širijo med prebivalci kot posledica naravne ali druge nesreče (Vir: IVZ, 2011)

Zap. št.	Naravna ali druga nesreča	Nalezljive bolezni
1	potres z močnimi poškodbami	tetanus, plinska gangrena, gnojni meningitis, črevesne in respiratorne nalezljive bolezni, na žariščnih območjih – hemoragična mrzlica z renalnim sindromom, Lymska borelioza, klopni meningoencefalitis
2	katastrofalne poplave	tetanus, plinska gangrena, gnojni meningitis, črevesne in respiratorne nalezljive bolezni, na žariščnih območjih – hemoragična mrzlica z renalnim sindromom, Lymska borelioza, klopni meningoencefalitis
3	jedrska nesreča	tetanus, plinska gangrena, gnojni meningitis, ošpice, norice, oslovski kašelj, črevesne in respiratorne nalezljive bolezni, na žariščnih območjih – hemoragična mrzlica z renalnim sindromom, Lymska borelioza, klopni meningoencefalitis
4	prenos posebno nevarnih bolezni živali na ljudi – zoonoze	vranični prisad (antraks), steklina, ehinokokoza, leptospiroza, tuberkuloza govedi, cisticerkoza govedi, trihineloza, psitakoza, tularemija, bruceloza, vročica Q, salmoneloza
5	uporaba orožij ali sredstev za množično uničevanje v teroristične namene oziroma terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi oziroma terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi	plinska gangrena, tetanus, vranični prisad (antraks), koze, botulizem, kuga, vročica Q

Vir: Ocena tveganja za pojav pandemije gripe v RS, 2016.

1.4 Verjetnost nastanka verižnih nesreč

Nalezljive bolezni pri ljudeh niso le pomembna javnozdravstvena težava, temveč tudi širša družbena težava, saj lahko na primer pri pandemiji gripe zboli do 20 odstotkov ljudi, ki opravljajo različne funkcije v družbi, poveča pa se tudi umrljivost prebivalcev. Pojav nalezljivih bolezni lahko povzroči večjo odsotnost od pouka, z dela in v transportnem sistemu ter drugih službah, na primer v zdravstvu, šolstvu, policiji, vojski, socialnem varstvu in gospodarstvu, kar ima lahko velik vpliv na vsakdanje življenje in poslovanje ter na nacionalno in globalno ekonomijo. V času pojavljanja nalezljivih bolezni se zelo povečajo obiski v zdravstvenih ambulantah in potrebe po sprejemu v bolnišnice. Delovanje celotnega zdravstvenega sistema bo močno oteženo, saj se lahko pričakuje tudi večja obolevnost med zaposlenimi v zdravstvenem sistemu.

Pojav epidemije ali pandemije nalezljivih bolezni pri ljudeh ima lahko:

- politični vpliv: politični nemiri, nezadovoljstvo prebivalcev;
- socialnovarnostni vpliv: slabši ekonomski položaj prebivalcev in preskrba s hrano, vodo, zdravili ter drugimi dobrinami, kar lahko pripelje do socialnih nemirov. Povečano povpraševanje po dobrinah povzroči dvigovanje cen dobrin. Povečano je družbeno breme zaposlenih, pojavijo se ropi zdravil, osnovnih življenjskih dobrin in premoženja ter ponaredki zdravil;
- ekonomski vpliv z gospodarsko in ekonomsko škodo: pomanjkanje delovne sile in zmanjšan obseg proizvodnje v industriji, kmetijstvu in pri trgovanju, kar vpliva na bruto domači proizvod.

2 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

Opazovanje, obveščanje in alarmiranje je organizirano kot enoten sistem za odkrivanje in spremljanje nevarnosti naravnih in drugih nesreč, obveščanje in alarmiranje ter vodenje zaščite, reševanja in pomoči ob nesrečah. Sestavlja ga telekomunikacijski sistem, centri za obveščanje ter sredstva za alarmiranje.

2.1 Opazovanje in spremljanje širjenja nalezljivih bolezni pri ljudeh

Spremljanje nalezljivih bolezni v RS izvaja Nacionalni institut za javno zdravje (NIJZ), za območje ZŠ regije oziroma občine Ljubno NIJZ OE Celje, na podlagi Zakona o nalezljivih boleznih. Podatki o nalezljivih boleznih, ki jih prijavijo zdravniki in laboratoriji se pridobijo iz Registra nalezljivih bolezni, katerega upravljavec je NIJZ, ter laboratorijskih podatkov o posameznih nalezljivih boleznih (gripa in respiratorni sincicijski virus), ki se spremljajo s pomočjo mreže izbranih izvajalcev zdravstvene dejavnosti. NIJZ na podlagi teh podatkov analizira stanje in pripravi oceno tveganja. NIJZ o stanju pojava nalezljivih bolezni obvešča MZ in, če je treba, predlaga razglasitev epidemije. Ko minister, pristojen za zdravje, razglasi epidemijo nalezljive bolezni pri ljudeh oziroma epidemijo gripe razglasi Evropska komisija, MZ o tem obvesti CORS.

2.2 Obveščanje pristojnih organov in služb v občini Ljubno

ReCO po prejemu obvestila o razglasitvi epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh obvesti:

- župana oziroma druge odgovorne osebe občine Ljubno po seznamu odgovornih oseb,
- poveljnika CZ občine Ljubno oziroma njegovega namestnika.

Župan, Poveljnik CZ in druge osebe po seznamu odgovornih oseb Občine Ljubno, se glede na to, kdo prvi prejme obvestilo ReCO, obvestijo med seboj.

ReCO Celje o vseh aktivnostih iz svoje pristojnosti obvešča oziroma posreduje informacije Štabu CZ občine Ljubno, ko se ta aktivira.

Štab CZ Ljubno v sodelovanju z občinsko upravo občine Ljubno posreduje informacije tudi preostalim (izvajalcem nalog v Načrtu zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh v občini Ljubno), ki morajo biti o tem obveščeni. Sporočila se posredujejo po telefonu, elektronski pošti ali telefaksu.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ

2.3 Obveščanje splošne javnosti

Javnost mora biti o pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh pravočasno in objektivno obveščena.

Prvo sporočilo za javnost in vsa nadaljnja sporočila na državni ravni oblikuje in posreduje v objavo MZ. V primeru razglasitve epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh poteka obveščanje javnosti v celoti prek MZ.

Po aktiviranju Štaba CZ občine Ljubno sporočila za javnost glede poteka zaščitno-reševalnih aktivnosti pripravi in posreduje v objavo Štab CZ občine. To nalogo opravlja član štaba CZ občine Ljubno za odnose z javnostjo.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v občilih, ki so po 25. členu zakona o medijih (Ur. l. RS, št. 35/2001) in zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami dolžna na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. V takih primerih se sporočilo najprej objavi na krajevno običajen način (oglasne deske, spletna stran, letaki…) ali pošlje za takojšnjo objavo naslednjim občilom:

- Radio Celje,
- Radio Antena,
- Moj radio,

- Televizija Slovenija,
- Radio Slovenija,
- Slovenska tiskovna agencija,
- po potrebi tudi drugim medijem.

P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov

3 ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

Varstvo prebivalcev pred nalezljivimi boleznimi obsega sistem družbenih, skupinskih in posamičnih aktivnosti in ukrepov za njihovo preprečevanje, obvladovanje, zdravljenje in odstranjevanje njihovih posledic. Varstvo prebivalcev pred vnosom nalezljivih bolezni iz tujine obsega tudi ukrepe, ki jih določajo ZNB, Mednarodna zdravstvena pravila (IHR), mednarodne zdravstvene in sanitarne konvencije ter druge mednarodne pogodbe, ki jih je sklenila oziroma ratificirala RS.

Uspešno preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni temelji na učinkovitem sistemu epidemiološkega spremljanja in obvladovanja nalezljivih bolezni pri ljudeh in hkrati usklajenega delovanja na vseh ravneh javnega zdravja, upravnih organov s področja zdravstva in veterine. Ključnega pomena je konkretna ocena ogroženosti in ustrezno ukrepanje ob pojavu nalezljivih bolezni, še posebno nalezljivih bolezni, proti katerim se cepi, in tistih, ki se pojavljajo v izbruhih, kopičenjih in epidemijah.

3.1 Splošni in posebni zdravstveni ter drugi posebni ukrepi za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni pri ljudeh

Preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni v RS določata Zakon o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – ZNB-UPB1) in Pravilnik o prijavi nalezljivih bolezni in posebnih ukrepih za njihovo preprečevanje in obvladovanje (Uradni list RS, št. 16/99).

Ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh se bodo poleg splošnih in posebnih zdravstvenih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni pri ljudeh na področju zdravstva izvajali tudi ukrepi in naloge ZRP.

Za določitev splošnih in posebnih zdravstvenih ter drugih posebnih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni pri ljudeh je zadolžen NIJZ OE Celje, zdravstveno nadzorstvo pa izvajata (Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije) ZIRS OE Celje in Dravograd ter (Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin) UVHVVR OE Celje, vsak skladno s svojimi pristojnostmi.

Posebne ukrepe za preprečevanje in obvladovanje izvajajo fizične in pravne osebe, ki izvajajo zdravstveno dejavnost, pri nalezljivih boleznih, ki se prenašajo med živalmi in človekom (zoonozah), pa tudi fizične in pravne osebe, ki opravljajo veterinarsko dejavnost.

Posebni ukrepi so:

- osamitev (izolacija), karantena, obvezno zdravljenje in poseben prevoz bolnikov;
- cepljenje (imunizacija in imunoprofilaksa) ter zaščita z zdravili (kemoprofilaksa);
- dezinfekcija, dezinsekcija in deratizacija;
- drugi posebni ukrepi.

Pomoč sil za ZRP

V primeru potreb po dodatni pomoči pri izvajanju teh ukrepov lahko sodelujejo tudi sile za ZRP. Pri izvajanju teh ukrepov lahko po potrebi sodeluje tudi SV s svojimi razpoložljivimi zmogljivostmi.

Sile za ZRP bodo po potrebi sodelovale pri izvajanju posebnih ukrepov, in sicer pri:

- osamitvi (izolaciji), karanteni ter posebnem prevozu bolnikov,
- dezinfekciji, dezinsekciji in deratizaciji.

Osamitev in karantena

Osamitev (izolacija) je ukrep, ki ga določi lečeči zdravnik, NIJZ ali njegove območne enote zbolelemu za nalezljivo boleznijo, da se omeji svobodno gibanje, kadar to lahko povzroči neposreden ali posreden prenos bolezni na druge osebe. Glede na način prenosa nalezljive bolezni in stanje kužnosti bolnika se določi vrsta osamitve, ki lahko poteka na bolnikovem domu, v zdravstvenem zavodu (hospitalizacija) ali pa za ta namen posebej določenem prostoru.

Karantena je ukrep, s katerim se omeji svobodno gibanje in določi obvezne zdravstvene preglede zdravim osebam, ki so bile ali za katere se sumi, da so bile v stiku z nekom ki je zbolel za kugo ali virusno hemoragično mrzlico (Ebola, Lassa, Marburg) v času njegove kužnosti. Karanteno odredi minister, pristojen za zdravje, na predlog NIJZ.

Ob pojavu epidemije ali pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, kadar s splošnimi in posebnimi ukrepi ni mogoče preprečiti, da se v RS zanesejo in v njej razširijo določene nalezljive bolezni lahko minister, pristojen za zdravje, odredi tudi druge posebne ukrepe, kot so:

- določi pogoje za potovanje v državo, v kateri obstaja možnost okužbe z nevarno nalezljivo boleznijo, ali za prihod iz teh držav,
- prepove oziroma omeji gibanje prebivalstva na okuženih in ogroženih območjih,
- prepove zbiranje ljudi po šolah, kinodvoranah, javnih lokalih in drugih javnih mestih, dokler ne preneha nevarnost širjenja nalezljive bolezni,
- omeji in prepove promet posameznih vrst blaga in izdelkov.

Glede materialne dolžnosti, nadomestila plače, varstva pri izvrševanju dolžnosti, povračilu škode in odgovornosti za povzročeno škodo se smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Organizacije, ki opravljajo vzgojno izobraževalno, socialno, zdravstveno ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo ali varovanje 30 ali več oseb v občini Ljubno bodo usklajevali in izvajali odrejene zdravstvene in zaščitne ukrepe ter naloge zaščite, reševanja in pomoči v skladu s smernicami, katere bodo v primeru epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh prejeli s strani zdravstva in NIJZ.

P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZIR
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P-29	Pregled veterinarskih organizacij

3.2 Zaščitni ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči

Ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči so namenjeni preprečitvi, ublažitvi, zmanjšanju nastanka in odpravi posledic epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh.

Ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh se izvajajo naslednji zaščitni ukrepi in naloge ZRP:

- prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi (ukrep),
- RKB zaščita - biološka zaščita (ukrep),
- prva pomoč in nujna medicinska pomoč (naloga),
- pomoč ogroženim in prizadetim (okuženim) prebivalcem (naloga),
- zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje (naloga).

3.2.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Če je posledica epidemije ali pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh večje število mrtvih, je treba infektivna trupla ustrezno zaščititi pred okoljskimi vplivi skladno z Navodilom za ravnanje z infektivnimi trupli in Pravilnikom o prevozu, pokopu, izkopu in prekopu posmrtnih ostankov (Uradni list RS, 70/97 in 61/11).

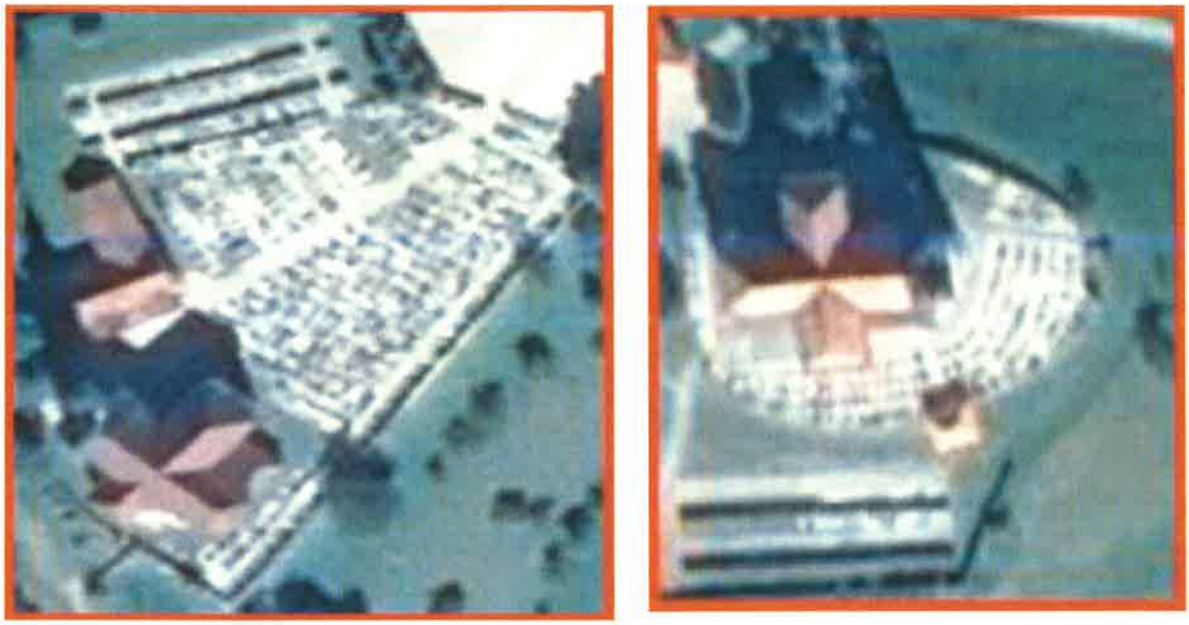
Ob višji stopnji in večjem številu mrtvih ter če bi občina Ljubno izkazala potrebo bi se poleg rednih služb, ki opravljajo identifikacijo mrtvih, aktivirala tudi enota za identifikacijo mrtvih pri Inštitutu za sodno medicino Medicinske fakultete v Ljubljani.

V občini Ljubno trupla do mesta pokopa prepeljejo pristojne gospodarske službe (Pogrebne storitve Anubis Štiglic Alojz s.p., ali na Morana Steblovnik, pogrebna služba, cvetličarna, Aleksander Steblovnik s.p). Posmrtni ostanki se morajo prepeljati z avtomobilom za prevoz posmrtnih ostankov (v nadaljnjem besedilu: furgon) v transportni, neprepustni krsti, ki je sestavljena iz zunanje lesene krste in neprodušno zacinjene notranje krste iz cinka ali katerega koli drugega samorazkrojlivega materiala. Če je bil vzrok smrti nalezljiva bolezen, je treba posmrtne ostanke zaviti še v mrtvaški prt, prepojen z anstiseptično raztopino.

Posmrtne ostanke osebe, ki je umrla zaradi nalezljive bolezni, se kremira ali pa se pokop opravi v transportni krsti.

Občina Ljubno nima predvidenih dodatnih lokacij za pokov velikega števila mrtvih izven obstoječih pokopališč. Ob epidemiji take intenzitete oziroma v primeru velikega števila mrtvih so proste kapacitete (upepelitev in žara) na pokopališčih v občini Ljubno (na pokopališčih v Ljubnem ob Savinji ter na pokopališču Radmirje).

Slika 4: Pokopališča v Ljubnem ob Savinji in Radmirje

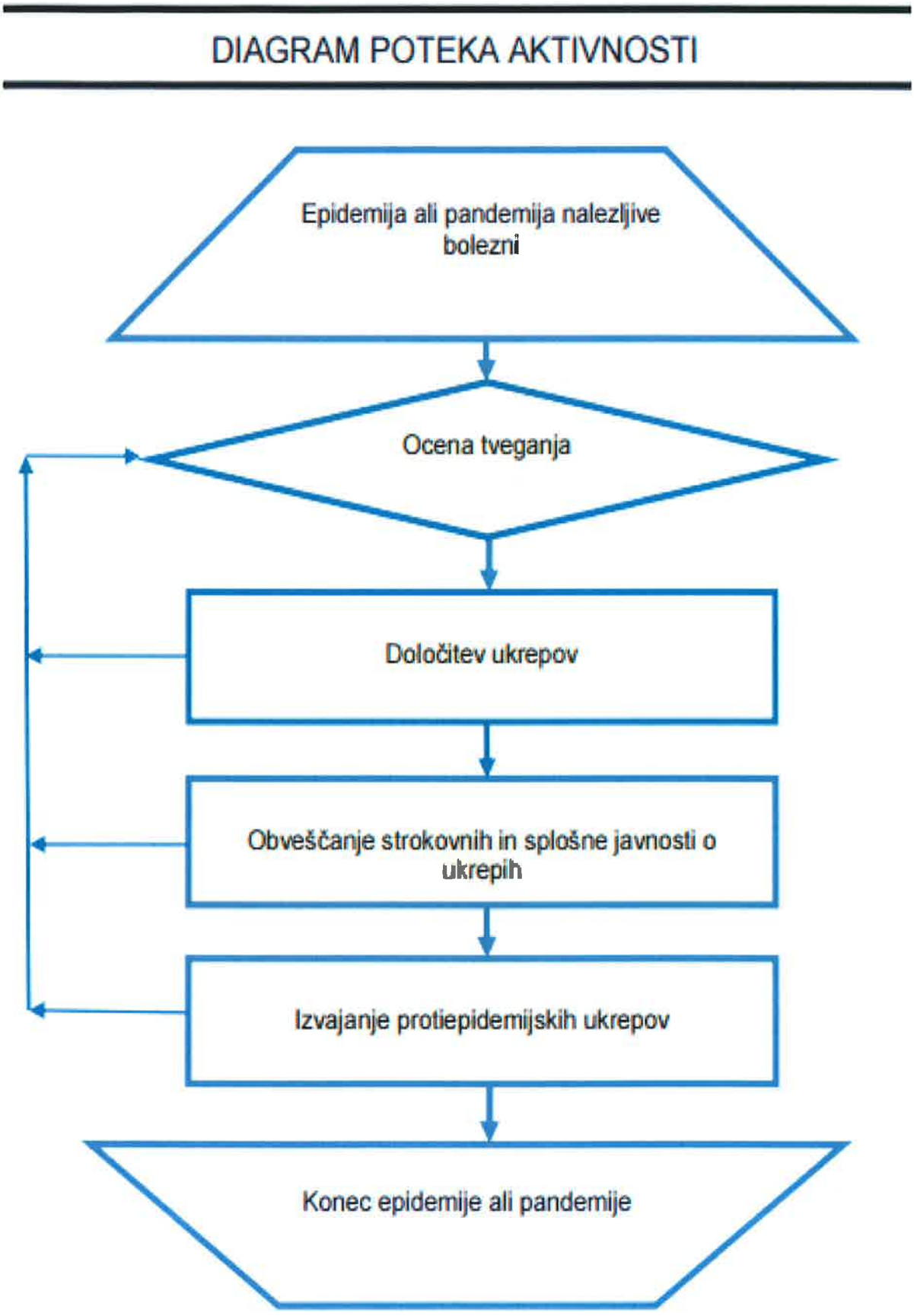
Slika 5: Pokopališča v Ljubnem ob Savinji in Radmirje

Občina Ljubno, po prejemu informacije, ki jo prejme s strani regije, začne izvajati zaščitni ukrep in poroča poveljniku CZ ZŠ oz. njegovemu namestniku.

D – 1002	Navodilo za ravnanje z infektivnimi trupli

3.2.2. Biološka zaščita

Ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh NIJZ:

- naredi oceno tveganja za zdravje ljudi,
- predlaga, usmerja in usklajuje splošne in specifične protiepidemijske ukrepe,
- obvešča strokovno in splošno javnost o ukrepih,
- ugotavlja okužena in ogrožena območja,
- opredeljuje potrebe po vzorčenju in diagnostiki nalezljivih bolezni pri ljudeh ob pomoči sil za ZRP in SV ter izvaja protiepidemijske ukrepe,
- predlaga izvedbo dekontaminacije, dezinfekcije, dezinsekcije in deratizacije, kar izvede NLZOH ob pomoči sil za ZRP in SV.

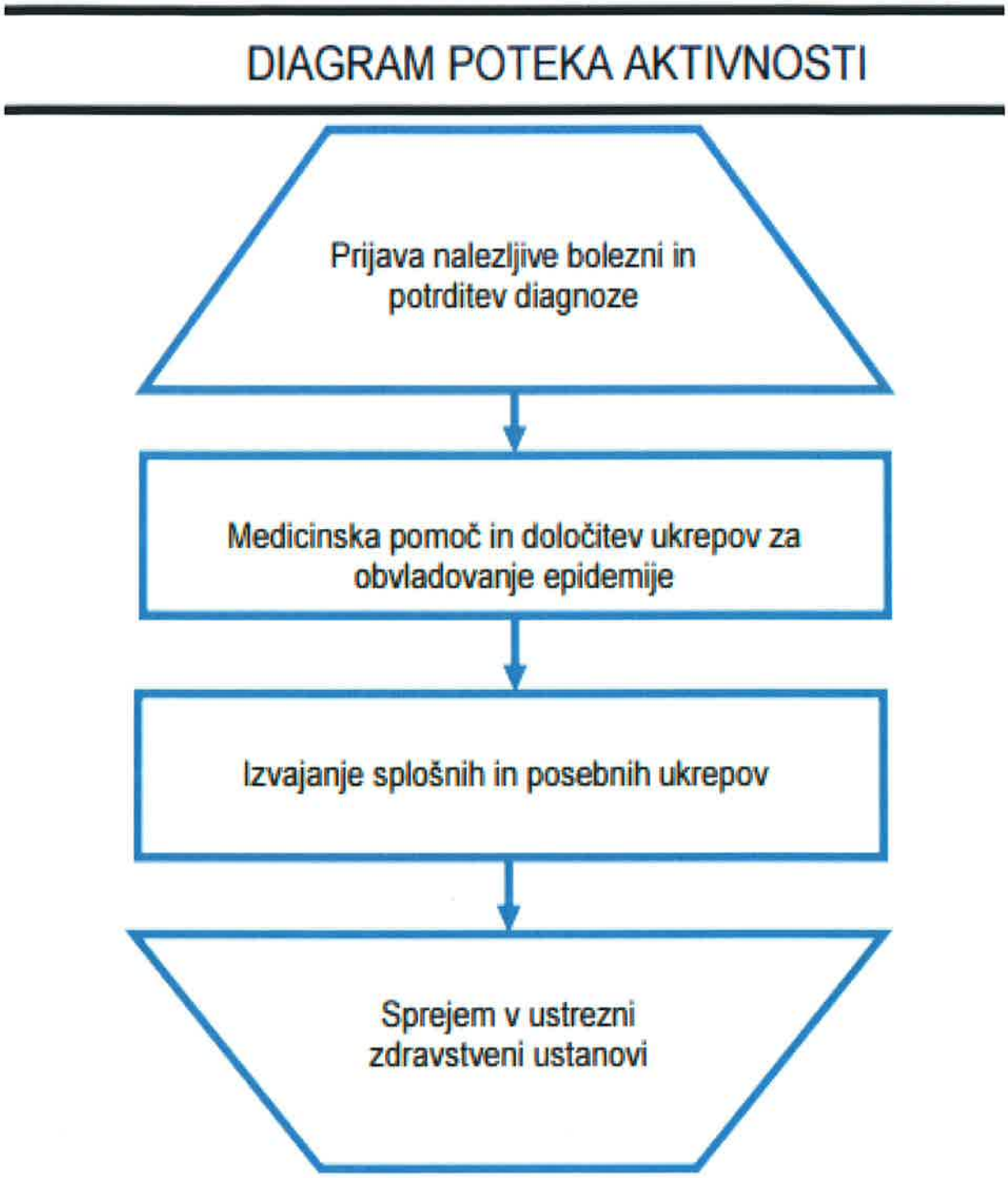
Občina Ljubno s pomočjo sil ZRP (Zgornjesavinjski zdravstveni dom Nazarje – Splošna ambulanta Ljubno) pomaga NIJZ OE Celje pri vzorčenju in diagnostiki nalezljivih bolezni pri ljudeh. Pri izvedbi dekontaminacije, dezinfekcije, dezinsekcije in deratizacije pa bodo NLZOH-u pomagala prostovoljna gasilska društva občine Nazarje v obsegu svojih zmogljivosti.

Pri izvajanju ukrepa osamitve (izolacija), karantene lahko pomagajo ekipe prve pomoči CZ ter prostovoljna gasilska društva (PGD Ljubno, PGD Okonina in PGD Radmirje).

O izvedenih ukrepih nato poročajo poveljniku CZ ZŠ oz. njegovemu namestniku.

P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZIR

3.2.3 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

Ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh prvo pomoč po potrebi izvajajo ekipe prve pomoči OZRK (KO RK Ljubno) , s katerimi ima občina Ljubno sklenjeno pogodbo.

V skladu s Sklepom o organiziranju in določitvi enot, služb in drugih operativnih sestavov za zaščito, reševanje in pomoč v občini Ljubno je nujna medicinska pomoč organizirana preko

osnovnega zdravstvenega varstva v Zgornjesavinjskem zdravstvenem domu Nazarje – Splošna ambulanta Ljubno, ki s svojo reševalno službo oskrbi bolnike ter jih po potrebi odvaža v splošne in specialistične bolnišnice.

Njihove naloge so:

- sodelovanje pri prevozu obolelih,
- negi obolelih in
- izvajanju sanitarno-higienskih in protiepidemijskih ukrepov.

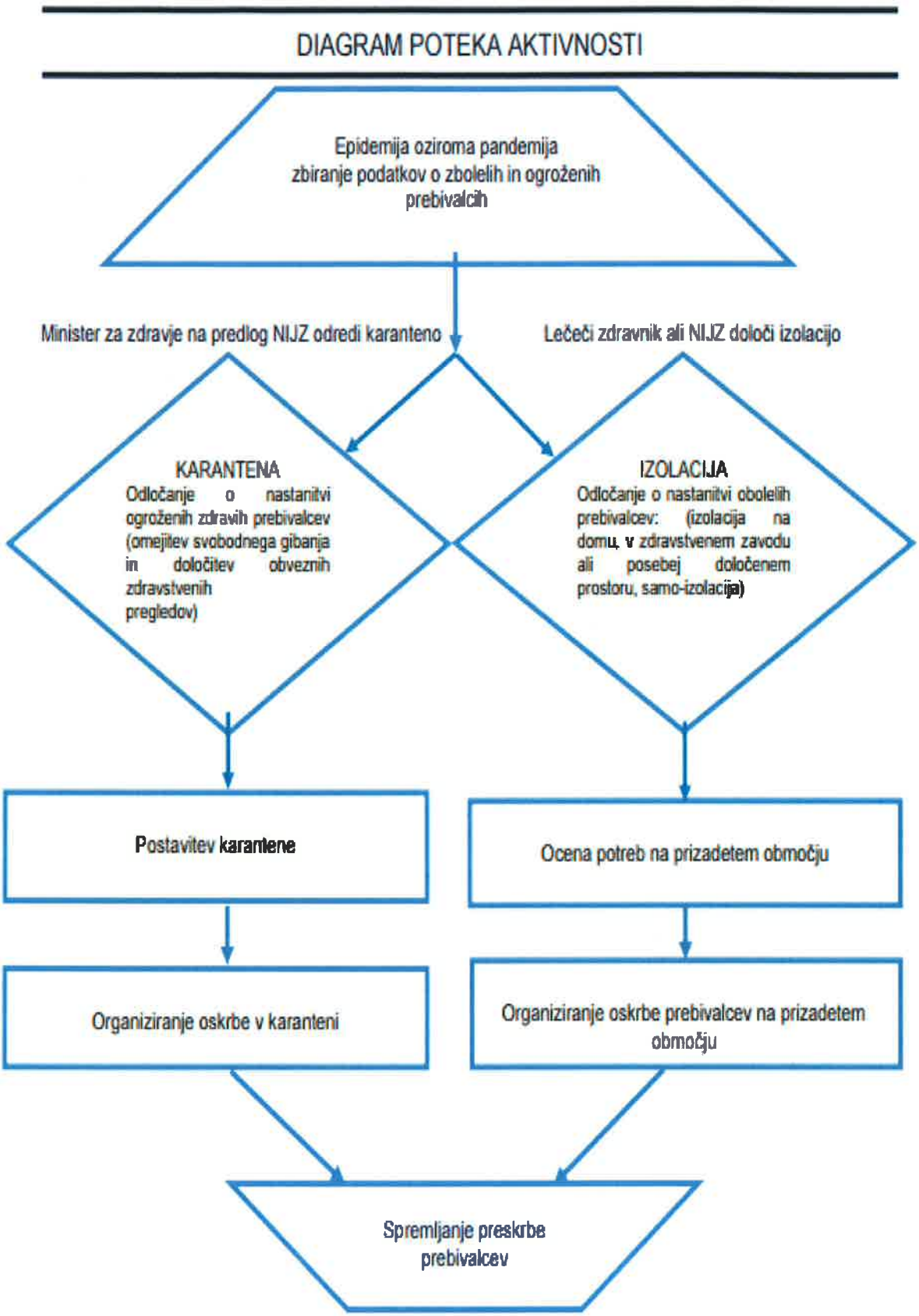
Poročila o izvajanju nalog občina Ljubno posreduje štabu CZ ZŠ.

Služba NMP se bo ob pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh izvajala na primarni, sekundarni in terciarni ravni zdravstvene dejavnosti. Naloge vseh ekip za izvajanje NMP so:

- v najkrajšem mogočem času nudenje pacientu NMP,
- zagotavljati neprekinjeno NMP,
- zagotavljati nujne prevoze obolelih oseb,
- v najkrajšem mogočem času prepeljati pacienta v javni zdravstveni zavod,
- upoštevati predpisane ukrepe za preprečevanje širjenja nalezljive bolezni,
- prijaviti nalezljivo bolezen, skladno z Zakonom o nalezljivih boleznih.

P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic

3.2.4 Pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem

Osamitev (izolacija) je ukrep, ki ga določi lečeči zdravnik, NIJZ OE Celje zbolelemu za nalezljivo boleznijo, da se omeji svobodno gibanje, kadar to lahko povzroči neposreden ali posreden prenos bolezni na druge osebe. Glede na način prenosa nalezljive bolezni in stanje kužnosti bolnika se določi vrsta osamitve, ki lahko poteka na bolnikovem domu, v zdravstvenem zavodu (hospitalizacija) ali pa za ta namen posebej določenem prostoru.

Karantena je ukrep, s katerim se omeji svobodno gibanje in določi obvezne zdravstvene preglede zdravim osebam, ki so bile ali za katere se sumi, da so bile v stiku z nekom, ki je zbolel za kugo ali virusno hemoragično mrzlico (Ebola, Lassa, Marburg) v času njegove kužnosti. Karanteno odredi minister, pristojen za zdravje, na predlog NIJZ. Zoper odločbo o odreditvi karantene ni pritožbe. Osebe, za katere je odrejena osamitev ali karantena, se smejo prevažati samo na način in pod pogoji, ki onemogočajo širjenje okužbe. Način in pogoje prevoza določi minister, pristojen za zdravje.

Minister, pristojen za zdravje, lahko zaradi preprečevanja širjenja epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni odredi še druge posebne ukrepe (določi pogoje za potovanje v državo, prepove oziroma omeji gibanje prebivalstva na okuženih in ogroženih območjih, prepove zbiranje ljudi ter omeji promet posameznih vrst blaga in izdelkov).

Občinske sile za ZRP oziroma Civilna zaščita občine Ljubno, prostovoljna gasilska društva v okviru JGS (PGD Ljubno, PGD Okonina in PGD Radmirje) ter druge organizacije posebnega pomena za izvajanje ZRP, po potrebi sodelujejo pri izvajanju ukrepa osamitve (izolacija), karantene in pri posebnem prevozu bolnikov.

O izvedenih ukrepih nato poročajo poveljniku CZ ZŠ oz. njegovemu namestniku.

Sprejem, nastanitev in oskrba ogroženih prebivalcev je v pristojnosti poveljnika CZ občine, članov štaba CZ občine in drugih delavcev občine. Ti lahko po svoji presoji angažirajo pomoč od OZ RK Zgornje Savinjske doline (KO RK Ljubno), Škofijske Karitas Celje, Centra za socialno delo Mozirje itd. V ta namen so že določene lokacije in objekti za začasno nastanitev.

Odgovorni iz prejšnjega odstavka za začasno nastanitev in oskrbo prizadetih prebivalcev opravljajo:

- urejanje sprejemališč za evakuirane prebivalce,
- urejanje začasnih bivališč,
- nastanitev ogroženega in prizadetega prebivalstva,
- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami,
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

V prvi fazi se pri sprejemu in oskrbi ogroženih prebivalcev posebno skrb posveča bolnim ali poškodovanim osebam, materam z dojenčki, nosečim ženskam ter starejšim osebam.

Nastanitev se zagotavlja le, če morajo biti prebivalci evakuirani več kot šest ur ponoči in v primeru zelo slabega vremena.

Oskrba ogroženih prebivalcev zajema sprejem, nastanitev in oskrbo s hrano, pitno vodo, obleko in drugimi življenjskimi potrebščinami. Če se zaradi posledic nalezljivih bolezni pri ljudeh prebivalci dalj časa ne morajo vrniti na svoje domove, se jih premesti v evakuacijske sprejemne centre oziroma poišče možnost za trajno nastanitev.

Namestitvene in prehrambne kapacitete ter lokacije in objekti za začasno nastanitev so predstavljeni v prilogah P-20, P-21, P-22, P-23.

Občina Ljubno zagotavlja pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem glede na potrebe ter poroča poveljniku CZ ZŠ oz. njegovemu namestniku.

P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitev zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo

3.2.5 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh obsega:

- nujno zdravstveno oskrbo ljudi in živali,

- nastanitev in oskrbo zbolelih in ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami,
- zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture,
- pravilno ravnanje s posmrtnimi ostanki,
- pravilno ravnanje z odpadki in odplakami.

Osnovni pogoji za življenje bodo vzpostavljeni takrat, ko bodo izpolnjeni pogoji za preklic odrejenih zaščitnih ukrepov in nalog.

Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije ter poveljnik CZ oz. njegov namestnik. Pri izvajanju teh nalog lahko sodelujejo tudi gasilske enote v občini.

Za ogrožene prebivalce, ki so udeleženi v naravni ali drugi nesreči, je občina Ljubno dolžna, da zagotavlja tudi prehrano. Za večje število obrokov so primerni objekti javne prehrane, kjer imajo večje zmogljivosti za oskrbo večjega števila ljudi (Priloga 22).

Ob naravni ali drugi nesreči, ki je večjega obsega se po odredbi poveljnika CZ organizira priprava in razdeljevanje hrane v Osnovni šoli Ljubno. Občina Ljubno je v slučaju daljših intervencij ogroženim in evakuiranim prebivalcem, ter reševalcem v intervenciji dolžna zagotavljati en topel obrok na dan.

Sprejem in oskrbo ogroženih prebivalcev organizira občina Ljubno, izvajajo pa jo občinske javne službe in organizacije za socialno skrbstvo (Center za socialno delo Mozirje), otroško varstvo, šolstvo (Osnovna šola Ljubno), varstvo invalidov, zdravstveno varstvo (Zgornjesavinjski zdravstveni dom Nazarje, Ambulanta Ljubno). Pri izvajanju tega ukrepa sodelujejo tudi prostovoljne in humanitarne organizacije (OZ Rdečega križa in Slovenski Karitas).

Sklep o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP sprejme poveljnik CZ oz. njegov namestnik na predlog poveljnika CZ ZŠ.

Občina poroča poveljniku CZ ZŠ oz. njegovemu namestniku.

P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic

4 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse aktivnosti, ki jih prebivalci izvajajo za preprečevanje širjenja epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, za njihovo zdravje in življenje.

Občina Ljubno skrbi za organiziranje, vzpodbujanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite na območju občine Ljubno.

Občina Ljubno skrbi za usposabljanje prebivalcev za osebno in vzajemno zaščito kot neobvezno obliko usposabljanja. Občani izvajajo v okviru osebne in vzajemne zaščite naslednje aktivnosti:

- organizirajo in izvajajo ukrepe za osebno in vzajemno zaščito (samozaščito, samopomoč in vzajemno pomoč),
- nabavljajo sredstva in opremo za osebno in skupinsko zaščito ob naravnih in drugih nesrečah,
- izvajajo ukrepe za zaščito, reševanje in pomoč.

Poleg delovanja zdravstvene službe lahko tudi prebivalci sami veliko naredijo za preprečevanje širjenja epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, na primer:

- z doslednim umivanjem rok in higienskim ravnanjem ob kašljanju in kihanju,
- s samoizolacijo v primeru nalezljivih bolezni,
- s pravilnim ravnanjem z živili in pravilno pripravo hrane,
- z izogibanjem stika z bolnimi živalmi,
- s primerno obleko, obutvijo in uporabo ustrezne varovalne opreme in posebnih zaščitnih sredstev,
- s pravočasnim cepljenjem z upoštevanjem varne spolnosti.

S cepljenjem in uporabo sredstev za osebno zaščito ter z doslednim upoštevanjem navodil, ki jih po sredstvih javnega obveščanja sporočajo strokovne službe, lahko prebivalci učinkovito zmanjšajo pojav bolezni pri ljudeh. Da bi lahko prebivalci učinkovito izvajali ukrepe in naloge za zaščito svojega zdravja in življenja, morajo biti temeljito seznanjeni z boleznijo, njeno nevarnostjo ter vsemi možnimi in potrebnimi zaščitnimi ukrepi.

Kadar je zaradi pojava nalezljive bolezni pri ljudeh ogroženo življenje ljudi, skrbi za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite MZ ob strokovni podpori NIJZ.

NIJZ pripravi informacijska gradiva (navodila in priporočila) o nalezljivih boleznih pri ljudeh za splošno javnost in za posebno ranljive populacije, poskrbi za distribucijo navodil in priporočil, spremlja njihovo upoštevanje ter prilagaja navodila in distribucijo za njihovo največjo učinkovitost.

NIJZ poskrbi tudi za vzpostavitev odprtega telefona za prebivalstvo, ki prebivalcem nudi informacije o preprečevanju širjenja nalezljivih bolezni pri ljudeh. NIJZ vsa navodila in priporočila o nalezljivih boleznih pri ljudeh objavlja tudi na svoji spletni strani (www.nijz.si) .

Navodila in napotki za izvajanje osebne in vzajemne zaščite so objavljeni na spletni strani URSZR (www.sos112.si).

Navodilo kako ravnamo ob pojavu nalezljive bolezni je predstavljeno v dodatku (D-24).

D-24	Navodilo kako ravnamo ob pojavu nalezljive bolezni

5 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

5.1 Pomen pojmov

Izbruh je pojav več primerov nalezljive bolezni kot pričakovano na določenem območju, v določenem časovnem obdobju in v določeni skupini ljudi.

Epidemija je pojav tolikšnega števila primerov nalezljive bolezni ali tako velikega izbruha, ki po številu prizadetih oseb ali velikosti prizadetega območja pomembno presega običajno stanje in predstavlja tveganje za večji del prebivalstva in zahteva takojšnje ukrepanje.

Pandemija je pojav, ko se okužba razširi na več celin. Do pandemije pride, kadar se v okolju pojavi nov povzročitelj nalezljive bolezni, s katerim se ljudje še nikoli niso srečali in so zato zanj bolj dovzetni. Povzročitelj ima dobro sposobnost širjenja med ljudmi, zato se jih lahko okuži veliko. Navadno se pandemija pojavlja v več valovih, ki so po svojih značilnostih med seboj lahko povsem različni.

Morbiditeta obolevnost, zbolevnost, morbidnost ali morbiditeta je statistično merilo, ki se uporablja v zdravstvu in pomeni število bolnikov v določeni populaciji in v določenem obdobju.

Nesreča je po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami dogodek ali vrsta dogodkov, povzročenih po nenadzorovanih naravnih in drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva, ker ukrepi redne dejavnosti, sile in sredstva ne zadostujejo.

Okuženo območje je po Zakonu o nalezljivih boleznih območje, na katerem je ugotovljen eden ali več virov okužbe in na katerem so možnosti za širjenje okužbe.

Ogroženo območje je po Zakonu o nalezljivih boleznih območje, na katero se lahko prenese nalezljiva bolezen z okuženega območja in na katerem so možnosti za širjenje okužbe.

Zoonoze so bolezni ali okužbe, ki se na različne načine prenašajo z divjih ali domačih živali (vretenčarjev) na človeka in s človeka na živali.

5.2 Seznam kratic

CZ – civilna zaščita

DSNB – državno središče za nadzor bolezni

IVZ – inštitut za varovanje zdravja

LSNB – lokalno središče za nadzor bolezni

MZ - Ministrstvo za zdravje

NIJZ - Nacionalni inštitut za javno zdravje

NLZOH - Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano

OU – območni urad

PGD – prostovoljno gasilsko društvo

ReCO – regijski center

RKB – radio-kemično-biološko

RS – Republika Slovenija

SV – Slovenska vojska

SZO – svetovna zdravstvena organizacija

UVHVVR – Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

URSZR – Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje

VHS –veterinarska higienska služba

ZiR – zaščita in reševanje

ZIRS - Zdravstvena inšpekcija Republike Slovenije

ZRP – zaščita, reševanje in pomoč

6 PRILOGE IN DODATKI

6.1 Priloge

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZIR
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitev zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P-29	Pregled veterinarskih organizacij
P-1000	Evidenčni list o vzdrževanju načrta ZiR

6.2 Dodatki

D – 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR
D – 2	Načrt občine za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ
D – 4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
D – 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D – 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D – 15	Vzorec delovnega naloga
D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D - 24	Navodilo kako ravnamo ob pojavu nalezljive bolezni
D - 1002	Navodilo za ravnanje z infektivnimi trupli